Dosarul nr. 3-2635/2023

HOTĂRÂRE
În numele Legii

11 iunie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Guzun Corneliu
Grefier Fedișin Adelina

examinând în ședință publică acțiunea în contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Rotari Alexandr către Casa Națională de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ și obligarea la emiterea actului administrativ,

constată:

La data de 15.09.2023, reclamatul Rotari Alexandr s-a adresat în instanța de judecată către Casa Națională de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ și obligarea la emiterea actului administrativ.

În motivarea cererii reclamantul a invocat următoarele. În fapt, prin ordinul IGP nr.342ef. din 21.06.2023, cu Rotari Alexandr a fost încetat raportul de serviciu, conform art.38 alin.(l) lit. c) din Legea 288/2016, începând cu 01.07.2023.

În legătură cu acest fapt a fost emis certificatul Inspectoratului de Poliție Râșcani din 07.07.2023, potrivit căruia, la data de 01.07.2023, s-a stabilit vechimea în muncă a lui Rotari Alexandr pentru stabilirea pensiei, conform art. 13 lit. a) al Legii 1544/1993, 25 ani, 04 luni și 22 zile.

Drept urmare, Rotari Alexandr s-a adresat cu o cerere Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, Oficiu teritorial - Drochia, prin care a solicitat stabilirea pensiei, conform art. 13 lit. a) al Legii 1544/1993.

Prin Decizia CNAS, Oficiul Teritorial-Drochia nr.31/2023/23651, data de creare 24.07.2023, data tipăririi 28.07.2023, a fost respinsă cererea privind stabilirea pensiei.

În motivarea refuzului s-a indicat precum că, reclamantul nu întrunește vechimea în muncă de 25 ani și că a fost confirmată vechimea în serviciu de doar 15 ani, 07 luni si 19 zile.

Nefiind de acord cu decizia respectivă reclamantul s-a adresat cu o cerere prealabilă în adresa autorități emitente în care a menționat că eronat a calculat perioada 26.09.2013-01.07.2023, fără înlesniri deoarece, potrivit pct.8 lit. d) a H.G. nr.78 din 21.02.1994, perioada din cadrul Serviciului detenție si escortă al IGP al MAI, urma a fi calculată două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu.

Prin răspunsul CNAS nr.R-423/23; R-4387/23 din 30.08.2023, Casa Națională de Asigurări Sociale a respins cererea prealabilă.

Potrivit Certificatului Inspectoratului de Poliție Râșcani din 07.0,7.2023, se constată că, perioada 26.09.2013-01.07.2023, urma a fi calculată cu înlesniri la coeficientul 1:2, iar în total vechimea în muncă a constituit 25 ani, 04 luni și 22 zile, adică a acumulat vechimea minimă de 25 ani, prevăzută la art. 13 al Legii nr. 1544/93.

Prin urmare, la momentul calculări vechimii în muncă nu s-a ținut cont de pct.8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, care statuează că, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor, afacerilor interne corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, se acordă următoarele înlesniri - două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, în instituții penitenciare de tip închis, casele de arest și instituțiile destinate pentru depunerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

Reține faptul că, pe astfel de litigii s-a creat o practică judecătorească bogată, iar în Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție din 29 septembrie 2014, s-a statuat: „Astfel, este cert faptul că colaboratorii care efectuează serviciului de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), în prezent au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în ordinea prevăzută de pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor economice și Corupției și a sistemului penitenciar. Acest Regulament este unicul act care reglementează raporturile respective.

Potrivit pct. 71 din hotărârea Curții Constituționale nr. 19 din 19 iulie 2016, dreptul la pensie, este tratat ca un drept de proprietate în sensul art. 1 din

Protocolul nr. 1 la Convenție, nu poate fi privit doar ca un drept subiectiv civil, ci, în primul rând, acesta face parte din domeniul raporturilor de protecție socială, și prin natura lor social- juridică primară, pensiile sunt sursa principală și permanentă de întreținere a pensionarilor.

Atrage atenția asupra faptului că în cauza Ștefănică și alții c. României, CtEDO recunoaște că, aprecierea faptelor unei cauze de către o instanță inferioară și evaluarea făcută de aceasta cu privire la dovezile existente pot conduce la rezultate diferite pentru părți cu plângeri foarte asemănătoare. Această realitate nu încalcă în sine principiul securității raporturilor juridice.

Totuși, atunci când există divergențe cu privire la aplicarea unor dispoziții legale în esență similare în cazul persoanelor aflate în grupuri aproape identice, apare o problemă în privința securității raporturilor juridice.

În lumina considerațiilor precedente, Curtea concluzionează că, în absența unui remediu care să rezolve aceste divergente, soluționarea diferită a cererilor prezentate de mai multe persoane aflate în situați similare conduce la o stare de incertitudine, care trebuie să fi diminuat încrederea publicului în actul de justiție, această încredere fiind cu certitudine o componentă esențială a statului de drept (a se vedea mutatis mutandis, Vinčić și alții împotriva Serbiei, nr. 44.698/06, paragraful 56). Incertitudinea juridică în cauză i-a privat pe reclamanți de un proces echitabil. Prin urmare, a fost încălcat art. 6 §1 în această privință.

Solicită reclamantul în cererea de chemare în judecată: anularea Deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial-Drochia nr.31/2023/23651, data de creare 24.07.2023, data tipăririi 28.07.2023 și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.R-423/23; R-4387/23 din 30.08.2023;

Obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a emite actul administrativ favorabil privind stabilirea lui Rotari Alexandr pensia pentru vechime în muncă, reieșind din vechimea în muncă de 25 ani, 04 luni și 22 zile, începând cu data de 02.07.2023;

Încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Rotari Alexandr cheltuielile de judecată suportate.

În ședința de judecată, reclamantul Rotari Alexandr nu s-a prezentat.

Reprezentantul pârâtei Casa Națională de Asigurări Sociale în ședința de judecată nu s-a prezentat, deși a fost înștiințat legal despre examinarea cauzei. Totodată, instanța va reține că, la materialele cauzei este prezentă referința autorității pârâte, potrivit căreia ultima acțiunea nu o recunoaște și solicită respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată, pe următoarele motive de fapt și de drept.

Indică că, în fapt, potrivit dosarului de pensionare, reclamantul la data de 07.07.2023 a depus cerere de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia, în conformitate cu Legea nr. 1544/1993

asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri.

Urmare examinări cererii și a actelor anexate, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia a emis Decizia nr. 31/2023/23651 din 28.07.2023 prin care a respins cererea de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă ca fiind neîntemeiată, or, la momentul depunerii cererii, reclamantul nu întrunea vechimea în serviciu de cel puțin 25 ani, necesară pentru stabilirea pensiei pentru vechime în muncă.

Nefiind de acord cu soluția Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia, reclamantul la data de 21.08.2023 si 25.08.2023 a contestat decizia menționată cu cereri prealabile cu același conținut la Casa Națională de Asigurări Sociale.

La data de 30.08.2023 prin răspunsurile nr. R-4236/23 si R-4287/23, Casa Națională de Asigurări Sociale a respins cererile prealabile înaintate ca fiind neîntemeiate.

Menționează că, obiectul litigiului dintre părți ține de refuzul în stabilirea pensiei pentru vechime în muncă și anume anularea actului administrativ individual prin care s-a respins cererea de stabilire a pensiei (Decizia nr. 31/2023/23651 din 28.07.2023 emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia.

Comunică, instanței de judecată că norma legislativă aplicabilă la caz este Legea nr. 1544/1993 cât și actele normative emise în vederea executării și punerii în aplicare a Legii respective, în acest sens menționează Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privite la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și îndemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemul penitenciar.

Conform art. 13 lit. a) din Legea nr. 1544/1993, militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care la 1 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puțin 20 de ani și 6 luni. În fiecare a ulterior, vechimea în serviciu se majorează, până la atingerea vechimii în serviciu de 25 de ani. Vechimea în serviciu în vederea stabilirii pensiei pentru vechime în muncă conform art. 13 lit. a) din Legea nr. 1544/1993, începând cu data de 01.07.2020 este de 25 ani.

Calculul vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii nr. 1544/1993 se atestă prin acte confirmative eliberate de organele abilitate, în cazul din speță angajatorul reclamantului, Inspectoratul de Poliție Râșcani a IGP al MAI.

La depunerea cererii de stabilire a pensiei, reclamantul a anexat Certificatul nr. 34/46-6251 din 07.07.2023 prin care organul abilitat în calcularea vechimii în serviciu confirmă vechimea în muncă la momentul eliberării de 25 ani 04 luni și 22 zile.

Conform art. 49 alin. (3) din Legea nr. 1544/1993, Organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă vechimea în serviciu și solda (câștigul) eliberate de organele abilitate.

Urmare verificării certificatului menționat, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia a constatat că organul abilitat în calcularea vechimii în muncă (Inspectoratul de Poliție Râșcani al IGP al MAI) eronat a calculat vechimea în muncă cu înlesniri de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru activitatea reclamantului în cadrul Serviciului de Detenție și Escortă al IP Râșcani pentru perioada 26 09 2013 - 01.07.2023.

Conform calculului organului abilitat în stabilirea pensiei, vechimea în muncă a reclamantului la momentul depunerii cererii de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă este de 15 ani 07 luni si 26 zile, respectiv, se constată faptul neîntrunirii condițiilor prevăzute la art. 13 lit. a) din Legea nr. 1544/1993.

Casa Națională de Asigurări Sociale apreciază critic Certificatul nr. 34/46-6251 din 07.07.2023 eliberat de Inspectoratul de Poliție Râșcani al IGP al MAI, or, certificatul respectiv este nul din oficiu și nu poate servi drept temei de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă, dat fiind faptul că nu corespunde prevederilor actului normativ în temeiul căruia a fost emis.

Potrivit prevederilor pct. 8) din HG nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemul penitenciar, persoanelor care cad sub incidența normei date se acordă următoarele înlesniri: două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu: în instituții penitenciare de tip închis, izolatoare de urmărire penală, casele de arest și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

În aceasta ordine de idei, conchide că vechimea în muncă în cadrul altor instituții decât cele menționate în prezenta normă nu poate fi calculată cu înlesniri de 2:1. respectiv și perioada de activitate a reclamantului în cadrul Serviciului de Detenție și Escortă al IP Râșcani nicidecum nu poate fi atribuită sau recunoscută ca vechime în muncă cu înlesniri conform pct. 8 lit. d) din HG nr. 78/1994.

Studiind materialele cauzei, instanţa de judecată consideră că, acţiunea reclamantului Rotari Alexandr este întemeiată și urmează să fie admisă, reieșind din următoarele considerente.

Conform art. 189, alin. 1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 93, alin.(1) din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia.

Instanța de judecată relevă că, la baza statului de drept, consacrat de art. 1, alin. (3) din Constituție, stă principiul legalității.

Legalitatea, ca principiu de bază al statului de drept, presupune conformitatea normei sau a actului juridic cu normele superioare, care stabilesc condiții privind adoptarea sau emiterea lor.

Importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență, existând nu doar pentru indivizi, dar în mod egal şi pentru autoritățile publice şi private.

În măsura în care legalitatea vizează actele autorităților publice, exigența este ca acestea să acționeze în strictă conformitate cu actele legislative, în limita atribuțiilor care le-au fost conferite și cu respectarea procedurii reglementate de lege.

Tot aici, instanța de judecată reține că, la examinarea cererii în anulare, legalitatea unui act administrativ urmează a fi examinată prin prisma triplului test al legalității, care verifică dacă actul contestat a fost emis cu respectarea competenței, a procedurii prevăzute de lege și dacă este legal în fond.

Potrivit informației din Certificatul nr. 34/46-6251 din 07.07.2023, eliberat de Inspectoratul General al Poliției, Inspectoratul de Poliție Rîșcani, se confirmă că, la eliberarea din serviciu, Rotari Alexandr a atins o vechime de serviciu de 25 ani 4 luni 22 zile.

La stabilirea vechimii în muncă, inclusiv ce permite dreptul la pensie, perioada de activitate în cadrul Serviciului de Detenție și Escortă al IP Rîșcani, a lui Rotari Alexandr (26.09.2013-01.07.2023) a fost calculată cu coeficientul 2:1, ***două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu***. (f.d.10)

Reieșind din materialele cauzei, la data de 07.07.2023, Rotari Alexandr s-a adresat cu o cerere către Casa Națională de Asigurări Sociale, în vederea stabilirii pensiei în legătură cu atingerea vechimii în serviciu în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 26.06.1993.

Prin Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial-Drochia nr.31/2023/23651, din 28.07.2023, a fost respinsă cererea privind stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă, precum că nu a întrunită vechimea în serviciu necesară, fiind calculată vechimea doar de 15 ani, 07 luni si 19 zile.(f.d.11)

La data 21.082023, nefiind de acord cu Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial-Drochia nr.31/2023/23651, din 28.07.2023, Rotari

Alexandr a înaintat o cerere prealabilă în adresa acesteia prin care a solicitat anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial-Drochia nr.31/2023/23651, din 28.07.2023, și emiterea actul administrativ favorabil privind stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă lui Rotari Alexandr, reieșind din vechimea în muncă de 25 ani, 04 luni și 22 zile, începând cu data de 02.07.2023.(f.d.12)

La 30.08.2023 Casa Națională de Asigurări Sociale a emis răspunsul nr.R-423/23; R-4387/23, în care s-a indicat că temei pentru anularea deciziilor contestate nu au fost depistate.(f.d.13)

Instanța de judecată va reține mai întâi că, potrivit art. 1 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23.06.1993, *militarii care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, beneficiază de dreptul la pensie viageră pentru vechime în muncă, dacă au vechimea respectivă în serviciu militar şi în organele afacerilor interne.*

În continuare potrivit, art. 2 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23.06.1993, *militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, care au dreptul la pensie li se stabileşte pensie după eliberare din serviciu.*

Conform art.13 lit. a din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23.06.1993, *militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, care la 1 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puţin 20 de ani şi 6 luni. În fiecare an ulterior, vechimea în serviciu se majorează, pînă la atingerea vechimii în serviciu de 25 de ani.*

Vechimea în serviciu în vederea stabilirii pensiei pentru vechime în muncă conform art. 13 lit. a) din Legea precitată supra, începând cu data de 01.07.2020 este de 25 ani.

Potrivit art.14 lit. a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23.06.1993, ***mărimea pensiilor pentru vechime în muncă se stabileşte în următoarele proporţii: pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul***

administraţiei penitenciare, care au o vechime în serviciu stabilită la art. 13 lit. a) – 50 procente din suma soldei, *iar pentru cei pensionaţi pentru limită de vîrstă sau din motive de boală – 55 procente din suma soldei; pentru fiecare an complet de vechime în serviciu peste vechimea stabilită la art.13 lit. a) – 3 procente din sumele respective ale soldei, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume*

Potrivit art.18 lit. c) din același lege, *la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art.13 lit.a) militarilor care statisfac servicu prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul, timpul de îndeplinire a serviciului în condiţii deosibite - în condiţiile avantajoase respective inclusiv în condiţiile stabilite de legislaţie pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi.*

În continuare, se va reține că, prin pct. 7 lit. b) și g) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi sistemului penitenciar, *se statuează că, la calcularea vechimii în muncă la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă conform Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare se ia în considerare: b)serviciul în organele securității statului, organele afacerilor interne, Poliţia de Frontieră, organele Centrului Naţional Anticorupţie şi în organele sistemului administraţiei penitenciare în funcții publice cu statut special.*

g)timpul de îndeplinire a serviciului în condiţii deosebite - în condiţiille avantajoase respective, inclusiv în condiţiile stabilite de legislaţie pînă la intrarea în vigoare a prezentei hotărîri.

Iar potrivit pct.8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, *la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor, afacerilor interne corpului de ofiţeri şi subofiţeri ai Poliţiei de Frontieră colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, se acordă următoarele înlesniri: <u>două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu</u>: în instituţii penitenciare de tip închis, **<u>casele de arest</u>** şi instituţiile destinate pentru deţinerea şi tratarea bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici, precum şi la lucrări de subteran*

Astfel, instanța de judecată relevă că, Decizia privind respingerea cererii în stabilirea pensiei a Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial-Drochia nr.31/2023/23651, din 28.07.2023 este ilegală și pasibilă de anulare.

Or, raportând prevederile legale indicate supra, instanța de judecată conchide că, Casa Națională de Asigurări Sociale urmează să calculeze pensia reclamantului Rotari Alexandr în temeiul art. 13 al Legii nr. 1544/1993.

Astfel, este cert stabilit faptul că, reclamantul Rotari Alexandr este subiect ce beneficiază de pensie specială, având dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje și anume, cu coeficientul 2:1, ***două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu***, pentru perioada de activitate în cadrul Serviciului de Detenție și Escortă al IP Râșcani, (26.09.2013-01.07.2023).

Cu referire la argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că, perioadele de activitate în cadrul Serviciului de Detenție și Escortă al IP Râșcani, se calculează fără înlesniri, instanța reiterează că, conform pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, de înlesniri beneficiază și persoanele care activează în casele de arest, iar Rotari Alexandr a activat în cadrul Serviciului de Detenție și Escortă al IP Râșcani, unde atribuțiile de bază fiind supravegherea și escortarea persoanelor puse sub arest.

Cu atât mai mult potrivit, avizului consultativ al Curții Supreme de Justiție din 29.09.2014, curtea a precizat că ,***instanțele de judecată, aplicând pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994*** *cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea şi plata pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor economice şi Corupţiei şi a sistemului penitenciar****, vor calcula persoanelor vechimea în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada efectuării serviciului*** *de pază,* ***escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate*** *în izolatoarele de urmărire penală* ***(izolatoare de detenție provizorie)****.*

În același context, instanța reține că, art. 47 alin. (2) din Constituție garantează cetățenilor dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.

Din sensul normei legale respective, se deduce că dreptul la pensie se referă la drepturi incluse în categoria drepturilor sociale. Caracteristica conceptuală a drepturilor sociale constă în faptul că ele nu au un caracter necondiționat și că pot fi solicitate numai în limitele prevăzute de lege. Această caracteristică acordă legiuitorului autoritatea de a stabili condiții specifice pentru exercitarea drepturilor sociale. În același timp, implementarea prevederilor legale nu poate fi în conflict

cu principiile constituționale, astfel încât normele legale relevante nu pot nega și nici stinge drepturile sociale garantate constituțional.

Astfel, la punerea în aplicare a dispozițiilor constituționale ce garantează drepturile sociale, legiuitorul trebuie să respecte articolul 54 alin. (4) din Constituție, care prevede că, la angajarea dispozițiilor referitoare la restrângerea drepturilor și a libertăților fundamentale, existența și substanța acestor drepturi și libertăți trebuie să fie păstrată, concluzie ce a fost reiterată în Hotărârea Curții Constituționale nr. 5 din 10 aprilie 2012.

În Hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, Curtea a statuat că: „[...] un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 și, respectiv, art.1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are o valoare economică. Aplicativ la prezenta cauză, un drept patrimonial dobândit ar însemna dreptul la pensia ce se află în plată, care deja are o valoare economică și astfel constituie un drept de proprietate al persoanei.”

Deși principiile care rezultă din articolul 1 din Protocolul nr. 1 sunt aplicabile și în cazul pensiilor (cauza *Stummer vs Austria*), totuși, dispozițiile acestuia nu garantează, ca atare, vreun drept la primirea unei pensii într-un anumit cuantum (cauza *Maggio și alții vs. Italia*). În același timp, în cazul în care cuantumul unui drept salarial sau unei pensii stabilite este redus sau anulat, această măsură poate constitui o ingerință în exercitarea dreptului de proprietate, care trebuie să fie justificată. Or, o condiție esențială pentru ca ingerința să fie considerată drept compatibilă cu art. 1 din Protocolul nr. 1 este faptul că aceasta trebuie să fie prevăzută de lege și să servească unui interes public legitim.

În conformitate cu art. 3 din Legea nr. 489 din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, dreptul de asigurare socială, fiind garantat de stat, se exercită în condițiile legii, prin sistemul public de asigurări sociale, în baza principiilor unicității, egalității, solidarității sociale, obligativității, contributivității, repartiției și autonomiei.

Prin urmare, argumentele Casei Naționale de Asigurări Sociale urmează a fi respinse, or, prin lege, aceasta este obligată să calculeze pensia reclamantului conform cererii ultimului, or, Rotari Alexandr a activat în instituții care beneficiază de înlesniri la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei. În caz contrar, respingerea acestei cerințe a reclamantului va duce la încălcarea dreptului de proprietate al acestuia asupra părții de pensie neprimită, fapt ce ar încălca atât un drept constituțional, cât și ar contraveni practicii judiciare naționale și principiilor CEDO.

Ca urmare, se constată încălcarea de către Casa Națională de Asigurări Sociale, a legislației în vigoare, în procedura de emitere a Deciziei, nr.31/2023/23651, din 28.07.2023.

Din considerente sus-enunțate, ținând cont faptul că, Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, nr.31/2023/23651, din 28.07.2023 a fost emisă cu încălcarea normelor prevăzute de legislație, instanța de judecată va dispune anularea actului administrativ, ca fiind ilegal.

Corespunzător, ținând cont de admiterea ca fiind întemeiate a pretențiilor de anulare Deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale, nr.31/2023/23651, din 28.07.2023, instanța de judecată va admite, subsecvent, și cerința privind anularea refuzul Casei Naționalei de Asigurări Sociale nr.R-423/23; R-4387/23 din 30.08.2023, cât și cerința privind obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită act administrativ favorabil privind stabilirea lui Rotari Alexandr a pensiei pentru vechime în muncă, reieșind din vechimea în muncă de 25 ani, 04 luni și 22 zile, începând cu data de 02.07.2023.

Referitor la solicitarea reclamantului privind încasarea în beneficiul ultimului a cheltuielilor de judecată suportate, sub formă de asistență juridică, instanța o va admite parțial din următoarele considerente.

Potrivit art. 96 alin. (1) Cod de Procedură Civilă, *instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.*

Conform recomandării, privind cuantumul onorariilor avocaților şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică, aprobată - de către Consiliul Uniunii avocaților din Republica Moldova, prin Decizia nr. 2 din 30.03.2012, pornind de la practica CEDO, care prevede că cheltuielile pentru asistența juridică şi onorariul avocatului trebuie să fie **necesare**, realmente angajate şi **rezonabile ca mărime**, să țină cont de complexitatea cauzei; dificultatea problemelor juridice ridicate de speță, **aportul avocatului la soluţionarea cauzei**, **timpul şi munca depusă de avocat**, aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența.

La materialele dosarului este anexată copia bonului de plată Seria DAA Nr. 49731467 privind achitarea de către reclamantul Rotari Alexandr în beneficiul Biroului Asociat de Avocați „Lebedinscky & Partners” a cheltuielilor de asistență juridică în sumă totală de 10 000 lei. (f.d.5)

Prin prisma celor enunțate mai sus, instanța de judecată consideră necesar de a admite parțial cerința privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică, şi a dispune încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiului reclamantului Rotari Alexandr, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5 000

lei, și nu 10 000 lei conform bonului de plată anexat la dosar, or avocatul Mustață Eugeniu nu a prezentat raportul privind activitatea sa.

În conformitate cu art.224 alin.(1) lit. b) Cod administrativ, *examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată.*

În conformitate cu art. 224 alin.1) lit. b) Cod administrativ, instanța de judecată,

hotărăște:

Cererea de chemare în judecată depusă de Rotari Alexandr către Casa Națională de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ și obligarea la emiterea actului administrativ, se admite parțial.

Se anulează Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial-Drochia nr.31/2023/23651, data de creare 24.07.2023, data tipăririi 28.07.2023 si refuzul Casei Naționalei de Asigurări Sociale nr.R-423/23; R-4387/23 din 30.08.2023.

Se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale să emită act administrativ favorabil privind stabilirea lui Rotari Alexandr a pensiei pentru vechime în muncă, reieșind din vechimea în muncă de 25 ani, 04 luni și 22 zile, începând cu data de 02.07.2023.

Se încasează din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Rotaru Alexandr cheltuielile de asistență juridică, în sumă de 5000 (cinci mii) 00 lei.

În rest, pretențiile privind cheltuielile pentru asistența juridică, se resping ca fiind neîntemeiate.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani).

Motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată.

Președintele ședinței,
Judecător Guzun Corneliu